

PRAKTILISE TÖÖ JUHEND

Tallinna Ühisgümnaasium

1. PRAKTILISE TÖÖ OLEMUS JA LIIGID

Praktiline töö on õpilase või õpilaste rühma poolt õppekava raames loodud mõtestatud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt koos selle juurde kuuluva kirjaliku kokkuvõttega. Juhul kui töö on teostatud rühmatööna, peab olema täpselt määratletud iga liikme panus nii praktilises kui ka teoreetilises osas.

Praktiline töö koosneb kahest osast:

I osa - teostatud praktiline töö (nt teos, objekt, projekt jmt);

II osa - kirjalik teoreetiline osa.

1.2. Praktilise töö eesmärgid

Praktilise töö eesmärgid õpilasele on

- 1) loovuse ja loova eneseväljenduse arendamine;
- 2) ettevõtlikkuse, koostöö ja iseseisva töö oskuste kujundamine;
- 3) teoreetiliste teadmiste praktiliste oskustega seostamise omandamine;
- 4) analüüsimis- ja vormistamisoskuste omandamine;
- 5) töö kokkuvõtte koostamise ja kaitsmise oskuse arendamine.

Praktilisel tööel on kooli seisukohast õpilase individuaalset arengut toetav funktsioon.

- 1) **Individuaalne lähenemine õpilasele.** Praktiline töö on oma sisult individuaalõppe vorm.
- 2) **Õpimotivatsiooni suurendamine.** Võimaldab rakendada õpilase seniseid teadmisi ja oskusi ning lähtuda isiklikust huvist.
- 3) **Eneseteostusvõime toetamine.** Praktiline töö on kindla alguse ja lõpuga terviklik loomeprotsess, mille eeldatav positiivne tulemus annab julgust uute projektide algatamiseks.
- 4) **Ettevõtlikkuse tähtsustamine.** Praktilise töö käigus tekkiv õhkkond soodustab ideede genereerimist, julgustab neid ellu viima, aitab kaasa töö planeerimisele ja sooritamisele ning toetab koostöövõimet.

1.1. Praktilise töö liigid

1. **Loomingulise töö ettevalmistamine, loomine, esitamine** (nt kontsert, kirjandus-, luule- jm kava; terviklik kirjandus-, kunsti- või muusikateos; leiutis, tarbeese jne)
2. **Õppematerjalide valmistamine** (nt veebipõhise õpikeskkonna loomine, eksami kordamisülesannete kogumiku koostamine, õppevahendite jm valmistamine)
3. **Õpilasürituse/projekti korraldamine** (nt teemapäev, konverents, konkurss, kontsert, näitus, õppekäik)
4. **Õpilasfirma** või tehnoloogilise lahenduse loomine

2. PRAKTILISE TÖÖ TEOSTAMINE

Praktilise töö ettevalmistamine, kavandamine ja läbiviimine ning töö eesmärkide, teoreetilise tausta ja töö sisu kirjalik vormistamine on juhendatud õppeprotsess.

2.1. Praktilise töö koostamise etapid:

1. Teema esmase valiku teeb õpilane ise. Seejärel tuleb tal leida endale valdkonnapädev juhendaja TÜG-i õpetajate hulgast. Juhendajat on lubatud valida ka väljastpoolt kooli, seda juhul, kui valitud teema vajab erialaspetsialisti. Sellisel juhul peab õpilane leidma endale ka koolipoolse juhendaja ehk kaasjuhendaja.

2. Teema, töö liigi ja tööprotsessi kooskõlastamine toimub õpilase ja juhendaja koostöös, lähtudes õpilase huvidest ja võimetest. Teemat valides tuleb silmas pidada sisu aktuaalsust ja originaalsust ning teostamise võimalikkust.

3. Teema registreerimine. Teema ja juhendaja registreerib kirjalikult kooli õppealajuhataja ja kinnitab komisjon.

4. Töö kavandamine. Praktilise töö ettevalmistamine algab teemakohase taustainfo kogumisest ning analüüsimisest. Järgneb eesmärkide püstitamine, idee või kontseptsiooni sõnastamine, edasise tegevuse planeerimine, milleks koostatakse koostöös juhendajaga esialgne tegevuskava. Tegevuskavas näidatakse ära vajaminevad vahendid, (vajadusel) eelarve ja sponsorite vajadus, võimalused nende leidmiseks jmt. Eelneva põhjal jagatakse tööprotsess etappideks ja määratakse iga osa täitmiseks tähtajad.

5. Töö protsess ja selle kirjeldus. Paralleelselt iga etapi läbimisega kirjeldatakse tööprotsessi, vajadusel esialgset plaani kohandades.

6. Kirjalik osa vormistatakse vastavalt juhendile (vt p 2.2)

7. Töö esitlemine lähtub praktilise töö spetsiifikast ning võib toimuda koos kaitsmisega või eraldi.

8. Töö hindamine toimub praktilise töö, selle kirjelduse, analüüsi ja kaitsmise põhjal.

Kui töö esitus toimub teisel päeval kui kaitsmine, siis peab esitlemisel osalema ka juhendaja ja retsensent.

Tabel 1. Praktilise töö protsessi näidistabel

Töö koostamise etapid	Tähtaeg (hiljemalt)	Kommentaariid, analüüs
Teema esmane valik	10. klassi kevad – mai kolmas nädal	
Teema, töö liigi ja tööprotsessi kooskõlastamine	10. klassi lõpp – juuni esimene nädal	
Teema registreerimine	11. klassi septembri 2. nädal	
Töö kavandamine	11. klassi september-oktoobri 1. nädal	
Retsensendi valik	november-detsember	
Töö protsess ja selle kirjeldus	oktoober - aprill	
Töö katsetamine	oktoober - aprill	
Eelkaitsmine ja retsensendi kinnitamine	veebruari 1. nädal	
Kirjaliku osa vormistamine	mai 2. nädal	
Töö esitlemine / praktiline läbiviimine	II poolaasta	
Töö kaitsmine ja hindamine	mai viimane nädal / juuni esimene nädal	

2.2. Praktilise töö kirjaliku teoreetilise osa ülesehitus

Praktilise töö kirjaliku töö osad

1. Tiitelleht
2. Sisukord
3. Vajadusel mõistete leht
4. Sissejuhatus, teema valiku põhjendus (kuni 1 lehekülge, siia töö eeldatav tulemus = hüpotees uurimustes)
5. Töö põhiosa, mis on liigendatud (3-5 lehekülge):

- 5.1. teemakohane teoreetiline baas (= uurimuste teoreetiline taust),
- 5.2. tööprotsessi kirjeldus,
- 5.3. kasutatud meetodid (5.2 ja 5.3 = materjal ja metoodika peatükk uurimustes),
- 5.4. kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panus (lahti kirjutatult, hinnang protsentides).
6. Kokkuvõte (sisaldab põhjendatud hinnangut praktilise töö teostamise protsessile ja lõpptulemusele ning töö käigus juurde õpitule - kuni 2 lehekülge)
7. Kasutatud kirjandus (analoogne uurimuse omaga)
8. Lisa(d) (visandid, pildid, fotod, heli- ja videolõigud andmekandjal vm – kõik see, mis täiendab, kinnitab või kirjeldab tööprotsessi)

Praktilise töö teoreetilise osa vormistamisnõuded on samad mis uurimistööl. Nõuded on saadaval TÕG - i kodulehel.

3. PRAKTILISE TÖÖ KAITSMINE

3.1. Praktilise töö kaitsmisele pääsemise tingimused

1. Valminud praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte ja töö praktilise väljundi objektiivseks hindajaks määratakse ja/või valitakse võimalikult erialalähedane spetsialist ja/või õpetaja (edaspidi retsensent), kes lähtub oma hinnangu andmisel TÜG - i praktiliste tööde hindamis- ja TÜG - i uurimistöode vormistusjuhendist.
2. Retsensent valitakse novembris-detsembris, kinnitatakse eelkaitsmisel.
3. Praktilise töö nõuetekohaselt vormistatud, välja trükitud ja kergköites teooriaosa peab jõudma retsensendi kätte kaks nädalat (s.o 10 tööpäeva) enne kaitsmiskuupäeva.
4. Nõuetekohaselt koostatud kirjalik retsensioon peab jõudma autori(te)ni 3 päeva enne kaitsmiskuupäeva.
5. Juhul kui praktilist tööd juhendanud isik ei saa osaleda kaitsmisprotsessis, esitab ta komisjonile enne kaitsmist oma kirjaliku ja allkirjastatud arvamuse.

3.2. Praktilise töö kaitsmine

Kaitsmisel teeb õpilane oma töö teostamise protsessist ja lõpptulemusest kokkuvõtte.

Praktilise töö kaitsmisele tulles esitab õpilane

- 1) vormistatud praktilise töö kirjaliku kokkuvõtte,
- 2) sõltuvalt tööst kas praktilise töö või helisalvestise, fotoesitluse, filmimaterjali kaitstavast tööst vm,
- 3) kirjaliku allkirjastatud retsensiooni,
- 4) töö kaitsmise latusamaks muutmiseks on soovitatav õpilasel koostada taustsüsteemi tutvustamiseks slaidiettekanne (kuni 3 min, st 6-8 slaidi).

4. PRAKTILISE TÖÖ HINDAMINE

Hindamisjuhendi ülesandeks on sätestada hindamise eri osade proportsioonid vastavalt erinevate valdkondade tähtsusele ning võimaldada õpilastele täpsema tagasiside andmist komisjoni poolt.

Maksimaalne punktisumma on 100 p.

HINDAMINE:

„5”- 90- 100 punkti

„4”- 75- 89 punkti

„3”- 50- 74 punkti

„2”- 20- 49 punkti

„1”- 0- 19 punkti

1. Eelkaitsmine (max 5 p)
2. Retsensendi hinnang (max 50 p)
3. Juhendaja hinnang (max 25 p)
4. Kaitsmine (max 20 p)

Lõpliku hinnangu teeb komisjon pärast arutelu uurimistöo hindamisjuhendi põhjal.